

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS RE'EH • MAAMAR 2

אחרי ה' אלהיכם תלכו ואותו תיראו וגו'

Après Havaya, votre D.ieu, vous marcherez

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/reeh/2/

1 אחרי ה' אלהיכם תלכו ואותו תיראו וגו'. פרט הכתוב ששה דברים בעבודת ה'. תלכו. תיראו.

«Après Havaya, votre D.ieu, vous marcherez, et c'est Lui que vous craindrez», etc. Le verset énonce six éléments du service de D.ieu : «vous marcherez»; «vous craindrez»;

תשמרו. ובקולו תשמעו. ואותו תעבדו. ובו תדבקו. הנה מה כתיב לעיל מיניה כי מנסה ה' אלהיכם אתכם לדעת וגו'.

«vous observerez»; «et vous écouterez Sa voix»; «et c'est Lui que vous servirez»; «et c'est à Lui que vous vous attacherez». Or, que trouve-t-on écrit juste avant ? «Car Havaya, votre D.ieu, vous met à l'épreuve pour savoir», etc.

2 ולהבין מהו כי מנסה וגו'. הענין כי הנה הנשמה קודם ירידתה בעולם הזה היתה עומדת בעולם העליון.

Pour comprendre ce que signifie « Car [Havaya, votre D.ieu,] vous met à l'épreuve », etc. : voici de quoi il s'agit. Avant sa descente dans ce monde, l'âme se tenait dans le monde supérieur,

וכמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו ושם היה אצלה גילוי אלהותו ית', ואח"כ ירדה בסתר המדרגות בעוה"ז השפל להיות בהסתר פנים וריחוק מקום מאור ה' ותכלית ירידתה היא בשביל הנסיונות שבאין להאדם

comme il est écrit : « Aussi vrai que vit Havaya, devant qui je me tenais » ; là, la divinité de D.ieu, béni soit-Il, se révélait à elle. Ensuite, elle descendit à travers les degrés cachés, jusque dans ce monde inférieur, pour se trouver dans la dissimulation de la Face et éloignée de la lumière de D.ieu. Le but de sa descente est de faire face aux épreuves qui surviennent à l'homme,

שהם מהסתר פנים והסתלקות חיות השפע במניעת בריאת הגוף או מניעת ממון כדי להסתיר על אור וחיות ה' וקדושתו ית' ולהיות מונע מבית ומבחוץ לאדם שבא להתקרב לה' ולעבודתו ית' כי דרך רשעים צלחה.

épreuves qui proviennent de la dissimulation de la Face et du retrait de la force vitale du flux divin : privation de santé corporelle ou privation de moyens financiers, afin de voiler la lumière et la force vitale de D.ieu ainsi que Sa sainteté, béni soit-Il, et de faire obstacle, de l'intérieur comme de l'extérieur, à celui qui cherche à se rapprocher de D.ieu et de Son service, béni soit-Il ; car « la voie des méchants prospère ».

3 וזהו ובא האות והמופת לאמר נלכה כו'. כלומר ששם גילוי האות והמופת והגבהת קרנם בהגדלה וריבוי החיות

C'est là [le sens de] «Et le signe et le prodige viennent, disant: "Allons..."», etc. Autrement dit, le signe et le prodige s'y révèlent, et leur puissance s'élève, grâce à une amplification et à un accroissement de force vitale.

ולכן אומרים ידינו דוקא רמה וגו' ומגביהין כנשר קנם וצריך האדם התגברות יתירה לעמוד בנסיון שלא לחוש לשום מניעה ח"ו [חס ושלום].

C'est pourquoi ils disent précisément: «Notre main est élevée», etc., et ils dressent leur nid aussi haut que l'aigle. Il faut donc à l'homme un surcroît de force pour résister à l'épreuve, afin de ne tenir compte d'aucun obstacle, à D.ieu ne plaise.

ובשביל כך באין לו הנסיונות כדי שיתגבר עליהם כדי שעי"ז כן יבוא למעלת ומדרגת לדעת

C'est pour cela que les épreuves lui surviennent: afin qu'il les surmonte et qu'il parvienne ainsi à la grandeur et au degré de «connaître»,

דהיינו שיהא אצלו בחי' דעת והשגה והרגשה בו ית' בבחי' ראייה והשגה שהדעת הוא נמשך מבחי' ראייה

c'est-à-dire qu'il possède le niveau de Daat (connaissance), la compréhension et le ressenti de Lui, béni soit-Il, comme par la vision et la compréhension; car Daat découle du niveau de la vision,

כדכתיב אתה הראת לדעת שהוא בחי' ומבשרי אחזה אחזה ממש (ובזה יובן הפסוק כי מנסה כו' אתכם לדעת כו')

comme il est écrit: «Tu as été montré, afin de connaître»; c'est le niveau de «De ma chair, je contemple»: contempler véritablement. (Cela permet de comprendre le verset: «Car [Havaya, ton D.ieu] vous met à l'épreuve, afin de connaître», etc.)

(דאין פי' הפסוק לדעת הישכם אוהבים כו' שיהיה הקב"ה יודע כו' דאטו לנסיון הוא צריך כדי לדעת

והלא הכל גלוי לפניו ית' ויודע בראש מה שיהיה בסוף ומה שיבחור האדם ועיין במדרש רבה פ' וירא

(Car le verset «afin de savoir si vous aimez», etc., ne signifie pas que le Saint béni soit-Il l'apprendra, etc. Aurait-Il donc besoin d'une épreuve pour savoir? Tout n'est-il pas dévoilé devant Lui, béni soit-Il? Il sait dès le commencement ce qui adviendra à la fin et ce que l'homme choisira. Voir le Midrach Rabba, paracha Vayéra,

ר"פ נ"ד והרמב"ן [והרבי משה בן נחמן] בפ"י החומש ס"פ וירא פ"י שהנסיון הוא כדי להיות לאדם שכר מעשה טוב ולא שכר לב טוב לבד ועיין בזה וירא (דק"ו ע"ב) וצ"ל דא"כ מהו פ"י כי מנסה כו' לדעת כו'.

au début du chapitre 54; et le Ramban, dans son commentaire sur le Houmach, à la fin de la parasha Vayéra, explique que l'épreuve a pour but que l'homme reçoive la récompense d'un acte bon, et non celle d'un bon cœur seulement. Voir aussi le Zohar, Vayéra (106b). Il faut donc comprendre : si tel est le cas, que signifie « Car [II] met à l'épreuve, etc., afin de connaître », etc. ?

ולפמ"ש [ולפי מה שכתוב] א"ש [אתי שפיר] דפ"י לדעת היינו שע"ז יומשך בח"י הדעת כנפש האדם דהיינו כמו שמרגיש את נפשו כאלו רואה

Or, d'après ce qui vient d'être dit, la difficulté se résout aisément : « afin de connaître » signifie que, par ce moyen, le niveau de Daat se répand dans l'âme de l'homme. Autrement dit, de même qu'il ressent son âme comme s'il la voyait,

שהיא היא המחיה את הגוף ובלעדה אין לגוף קיום וחיות כו', כך יהא מורגש אצלו כי הוא ית' חיי החיים כאלו רואה כו'.

qu'elle est ce qui donne vie au corps, et que sans elle le corps n'a ni existence ni vie, etc. De même, il ressentira que Lui, béni soit-Il, est la Vie de toute vie, comme s'il le voyait, etc.

4 והטעם שהנסיונות מביאין את האדם לידי דעת כי הנה הנסיונות הגם שירדו בהסתר פנים להיות מסתירים על חיות ה' וקדושתו ית'

La raison pour laquelle les épreuves conduisent une personne à Daat est la suivante : bien que les épreuves soient descendues dans la dissimulation de la Face, afin de masquer la force vitale de D.ieu et Sa sainteté, béni soit-Il,

הנה מוסתר בהם חיות אלהי כענין ה' אמר לו קלל כו' וכמאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] גלו לבבל שכינה עמהם שהיא היא המסתרת ומתלבשת בשר של בבל להיות הוא המושל ולהיות ישראל נתונים תחתיו.

une force vitale divine est pourtant cachée en elles, comme dans le verset : « Havaya lui dit : “Maudis” », etc. ; et comme l'enseignent nos Sages, de mémoire bénie : « [Lorsqu']ils furent exilés à Babylone, la Chekhina était avec eux. » Car c'est [la Chekhina] qui se cache et s'enveloppe dans le prince de Babylone, afin qu'il exerce le pouvoir et que les enfants d'Israël soient placés sous sa domination.

5 והנה החיות אלהי שירד מטה מטה בהעלם והסתר פנים יסודתו בהררי קדש ממקום גבוה מאד נעלה ממדרגות עליונות דקדושה כנודע ממשל נ פילת החומה כו'

Or, la force vitale divine qui est descendue toujours plus bas, dans la dissimulation et le retrait de la Face, « a ses fondations dans les montagnes saintes » : elle provient d'un lieu très élevé et sublime, des niveaux supérieurs de sainteté, comme on le sait d'après la parabole de la chute d'un mur, etc. ;

אלא שנפל וירד מטה מטה בסתר המדרגות וכשעומד האדם בנסיון ומתגבר נגד כל מונע אזי קורע כל המסכים המסתירים ומעלימים אור וחיות ה'

mais elle est tombée et descendue toujours plus bas, dans la dissimulation des degrés. Lorsqu'une personne affronte l'épreuve et l'emporte sur tout obstacle, elle déchire alors tous les écrans qui cachent et dissimulent la lumière et la force vitale de D.ieu.

ונמצא שיוצא אור וחיות ה' מהעלם אל הגילוי ונמשך גילוי זה בנפשו להמשיך לה בחי' דעת והתגלות אלקותו ית'

Il s'ensuit que la lumière et la force vitale de D.ieu sortent de la dissimulation pour se révéler, et cette révélation est attirée dans son âme, y attirant le niveau de Daat et la révélation de Sa divinité, béni soit-Il.

וכמו מוצא פי' ה' שבמאכל שמחיה את האדם לפי ששרשו מאד נעלה כו' כמ"ש במ"א

C'est comme « la parole de la bouche de Havaya » dans la nourriture, qui donne vie à l'homme parce que sa racine est très élevée, etc., comme il est expliqué ailleurs.

(אלא שזה הניצוץ המוסתר בהנסיון שרשו גבוה ונעלה יותר מהניצוץ שבמאכל שהרי נפל למטה יותר כו' וכנודע מענין פני אריה ופני שור כו' וזהו אחרי ה' תלכו והוא ע"ד מ"ש משכני אחריך נרוצה.

(Toutefois, cette étincelle cachée dans l'épreuve a une racine plus élevée et plus sublime que l'étincelle dans la nourriture, puisqu'elle est tombée plus bas, etc., comme on le sait à propos de la face du lion et de la face du bœuf, etc. C'est là le sens de « C'est après Havaya [votre D.ieu] que vous marcherez ». Cela rejoint ce qui est écrit : « Attire-moi ; après Toi, nous courrons. »

פ"י אחריו דייקא בחינת אחוריים שהוא כמ"ש ואנכי הסתר אסתיר פני כמו האב המסתיר א"ע [את עצמו]
מבנו בכדי שהבן ירדוף אחריו ויתגלה חכמת הבן ודעתו החזקה שיבין שההסתר אינו אמיתי אלא רק
בכדי שיבקשנו בחפש מחופש ואז ימצאנו וישמחו שניהם

C'est-à-dire : « après Toi », précisément — le niveau du dos, comme il est écrit : « Et Moi, Je cache-
rai certainement Ma face » ; à l'image d'un père qui se cache de son fils afin que celui-ci le pour-
suive et que se révèlent la sagesse du fils et la fermeté de son discernement : il comprend que la
dissimulation n'est pas réelle, mais qu'elle a seulement pour but qu'il le cherche avec une atten-
tion infatigable. Alors il le trouvera et tous deux se réjouiront.

וזהו משכני להיות אחריו נרוצה. ועי"ז אח"כ נגילה ונשמחה כך שמבחי אב"א [אחור באחור] יבוא לבחי
פנים בפנים כו' ועמ"ש כפ' תצוה בד"ה זכור את כו' ועיין בוח"ג [בוהר חלק ג] ויקרא דף כ' תחלת ע"ב).

Tel est le sens de « Attire-moi », afin que « après Toi, nous courions ». Par là, ensuite, « nous exulte-
rons et nous réjouissons en Toi » : du niveau de dos à dos, on parviendra au niveau de face à face,
etc. Voyez ce qui est écrit dans la paracha de Tetsavé, dans le discours commençant par « Sou-
viens-toi de... », etc. ; voyez aussi le Zohar, IIIe partie, Vayikra, page 20, au début du côté b.)

אך להיות גילוי הדעת באדם היינו כאשר תתבונן נפש השכלית בגדולת א"ס ב"ה כל חד לפום

Toutefois, la révélation de Daat chez l'homme se produit lorsque l'âme intellectuelle contemple la
grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, chacun selon

שיעורא דיליה וכמרו"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אם אין בינה אין דעת שע"י התבוננות נעשה הרחבת
הדעת להגדיל האהבה המוסתרת בלב שהיא בעולם בבחינת נקודה חדא

sa propre mesure ; et comme l'ont dit nos Sages de mémoire bénie : « Sans compréhension, il n'y a
pas de connaissance » : car, par la contemplation, la Daat s'élargit, ce qui fait croître l'amour caché
dans le cœur, lequel demeure dissimulé sous la forme d'un point unique.

ועל ידי ההתבוננות נגדלת ונתרבה האהבה ויוצאת מהעלם אל הגילוי כו' וענין התבוננות זו שגורמת
הגדלת אהבה זו היא מבוארת בפסוק אחרי ה' אלהיכם תלכו.

Et par la contemplation, l'amour croît et s'intensifie, puis sort de sa dissimulation pour se révéler,
etc. La nature de cette contemplation, qui fait croître cet amour, est expliquée dans le verset : «
C'est après Havaya, votre D.ieu, que vous marcherez. »

כי הנה ביאור ענין אחרי וביאור ענין תלכו הוא על פי מה שנודע מאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית שבכל יום מתחדש חידוש הבריאה מאין ליש

Car l'explication du mot « après » et celle des mots « vous marcherez » reposent sur l'enseignement connu : « Lui qui, dans Sa bonté, renouvelle chaque jour, continuellement, l'œuvre de la Création » : chaque jour, la création est renouvelée, de nouveau, du néant à l'être,

וכמו שהיתה תחלת הבריאה בשי"ב [בששת ימי בראשית] מאין ליש ממש. כמו"כ [כמו כן] עתה מתחדשת הבריאה יש מאין ממש כו'.

et de même que le commencement de la création, durant les six jours de la Création, fut véritablement du néant à l'être, de même, à présent, la création est renouvelée, véritablement de l'être à partir du néant, etc.

6 ולהבין ענין יש מאין והלא כתיב כי ממך הכל וכולא קמיה כלא חשיב כו' שכל מה שלמטה מטה הוא כלא וכאין כו' ולמה נק' הבריאה בשם יש מאין והלא נהפוך הוא.

Pour comprendre [le concept de] « quelque chose à partir de rien » : n'est-il pas écrit : « Car tout vient de Toi », et « Tout devant Lui est considéré comme rien », etc., [ce qui signifie] que tout ce qui est très inférieur est comme rien et néant, etc. ? Pourquoi, dès lors, la création est-elle appelée « quelque chose à partir de rien » ? N'est-ce pas précisément l'inverse ?

אך על זה אמר דוד המלך עליו השלום כי עמך מקור חיים באורך נראה אור שהאמת הוא שמקור החיים הוא עמך כי ממך הכל ומ"מ נק' יש מאין כי באורך נראה אור.

Mais à ce sujet, le roi David, que la paix soit sur lui, a dit : « Car auprès de Toi est la source de la vie ; dans Ta lumière nous voyons la lumière. » En vérité, la source de la vie est auprès de Toi, car tout vient de Toi ; néanmoins, cela est appelé « quelque chose à partir de rien », car « dans Ta lumière nous voyons la lumière ».

פ"י באור וזיו בעלמא כמשל זיו השמש מהשמש שאינו מערך מהותו כלל כך השתלשלות והתהוות כל העולמות הם רק בחי' הארה והארה דהארה כו'

C'est-à-dire par une simple lumière et un simple rayonnement, comme dans l'analogie du rayonnement du soleil issu du soleil, qui n'est nullement comparable à son essence. De même, l'enchaînement descendant des mondes et l'avènement de tous les mondes ne sont que le niveau d'un rayonnement, puis d'un rayonnement de rayonnement, etc.

באורך הם עולמות עליונים נראה אור הם עולמות תחתונים שהם הארה דהארה כו' (ע' [עין] באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איהו וחיה).
 « Dans Ta lumière » désigne les mondes supérieurs ; « nous voyons la lumière » désigne les mondes inférieurs, qui sont un rayonnement de rayonnement, etc. (Voir Iggeres HaKodesh, la section commençant par « Lui et Ses forces vitales ».)

ולכן אמר כי עמך ולא אמר כי אתה דהוה משמע שאתה בעצמך כביכול הוא המתלבש כו'.
 C'est pourquoi il a dit : « Car auprès de Toi », et non : « Car Tu es », ce qui aurait laissé entendre que Toi-même, pour ainsi dire, es Celui qui s'habille, etc.

אבל כי עמך פ"י שמקור חיים הוא בטל וטפל עמך שנמשך מבחי' זיו בלבד כי מהותו ועצמותו ית' כביכול אינו בגדר השתלשלות והתלבשות כלל.

Mais « Car auprès de Toi » signifie que la source de la vie est annulée et subordonnée auprès de Toi, puisqu'elle est attirée du seul niveau du rayonnement ; car Son Être et Son Essence, béni soit-Il, pour ainsi dire, ne relèvent nullement de l'ordre de l'enchaînement descendant ni de celui de l'habillage.

7 ולכן נקרא הבריאה יש מאין דהיינו מבחי' שהוא כאין ואפס וכלא חשיב שאינה מבחי' עצמותו ומהותו ית' כלל

C'est pourquoi la création est appelée « quelque chose à partir de rien », c'est-à-dire qu'elle provient d'un niveau qui est comme rien, néant et insignifiant, car il ne relève nullement du niveau de Son Essence et de Son Être, béni soit-Il,

רק בחי' זיו והארה ממנו ית' והוא בחי' ומדת מלכותו ית' וכמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים שע"י שעלה במחשבתו ית' אנה אמלך כו'

mais seulement d'un rayonnement et d'une illumination émanant de Lui, béni soit-Il. C'est le niveau et l'attribut de Sa Mal'hout (souveraineté), béni soit-Il, comme il est écrit : « Ta royauté est une royauté sur tous les mondes » ; c'est-à-dire que cela résulte de ce qu'Il a pensé, béni soit-Il : « Je régnerai », etc. ;

שבחי' מלוכה הוא רק בחי' שם שהיא התפשטות לזולתו להיות שמו נקרא מלך עליהם שאין זה אלא זיו כו'.

car la royauté n'est que le niveau d'un nom, qui s'étend à d'autres que soi, de sorte que son nom est appelé sur eux : roi sur eux ; et cela n'est rien d'autre qu'un rayonnement, etc.

8 וזהו ענין אחרי ה' בחי' אחוריים ומזה נמשך תלכו היא בחי' אהבה שנק' בשם הליכה כמ"ש הלך ונסוע

הנגבה שכאשר יתבונן ויעמיק בשכלו ותבונתו מקרב איש ולב עמוק שכל השתלשלות העולמות אינן

Et telle est la signification de «après Havaya»: le niveau du dos (a'horayim). De là découle «vous marcherez», qui est le niveau de l'amour, appelé «marche», comme il est écrit: «allant et poursuivant sa route vers le sud». Car lorsqu'une personne médite et approfondit, par son intellect et sa compréhension, «du plus profond de l'homme et d'un cœur profond», [le fait] que tout l'enchaînement descendant des mondes n'est rien

אלא זיו כו' ממילא יומשך לאהבת ה' לבדו וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו'

qu'un rayonnement, etc., il sera naturellement porté à aimer D.ieu seul, comme il est écrit: «Qui ai-je au ciel? Et avec Toi, je ne désire rien», etc.

(ועמ"ש כפ' וארא בפ' וידבר אלקים וגו' אני הוי'. שעל ידי ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה והתפשטותו כנבונים שזהו בחי' שם אלקים מזה ישוב לאהבה את הוי' דלית מחשבה תפיסא ביה כו'.

(Voyez ce qui est écrit dans la paracha Vaéra au sujet de l'explication de «Et Elokim parla, etc. [...] Je suis Havaya»: en méditant sur la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, et sur Son déploiement dans les êtres créés, qui est le niveau du Nom Elokim, on en viendra à aimer Havaya, que nulle pensée ne peut saisir, etc.

וזהו פ"י אחרי הוי' תלכו דבחי' גדולת א"ס ב"ה והתפשטותו כנבונים נק' אחרי הוי' בחינת מלכותו ית' ומזה יומשך ההליכה לאהבת ה' לבדו כו')

Et telle est la signification de «Après Havaya vous marcherez»: le niveau de la grandeur de l'Infini, béni soit-Il, et de Son déploiement dans les êtres créés est appelé «après Havaya», le niveau de Sa Mal'hout, béni soit-Il; de là découle la marche, qui mène à l'amour de D.ieu seul, etc.)

ולהיות בחי' הליכה באהבה זו ממדרגה למדרגה דכמה דרגין על דרגין עד אין חקר ואהבה זו היא גדולה ונפלאה לאין קץ ותכלית להתענג על ה' ממש תענוג נפלא לאין קץ מאחר שבאמת כל העולמות אינן

Et puisque cette marche dans cet amour va d'un niveau à l'autre — car il existe «de nombreux niveaux, les uns au-dessus des autres», sans limite — cet amour est grand et merveilleux, sans fin ni limite: il consiste à prendre plaisir en D.ieu Lui-même, d'un plaisir merveilleux et sans fin, puisque, en vérité, tous les mondes ne sont rien

אלא זיו כו' וכתוב הודו על ארץ ושמים וירם קרן לעמו כו' לבני ישראל עם קרובו שהם קרוביו ממש כי חלק ה' ממש עמו.

qu'un rayonnement, etc. Et il est écrit: «Sa splendeur est au-dessus de la terre et du ciel, et Il a élevé la puissance de Son peuple», etc., «pour les enfants d'Israël, le peuple qui Lui est proche»: car ils Lui sont véritablement proches, puisque «Son peuple est la part de Havaya», véritablement.

9 ואי לזאת מה מאד תהיה שמחת הנפש גדולה לאלהים ואהבה בתענוגים. ועל זה נאמר עבדו את ה' בשמחה היא שמחת הנפש המשכלת ומתבוננת בה' חיי

Dès lors, combien grande sera la joie de l'âme en D.ieu, et [son] «amour dans les délices»! C'est à ce propos qu'il est dit: «Servez Havaya dans la joie»: il s'agit de la joie de l'âme qui comprend et contemple D.ieu, la Vie

החיים ברוך הוא ואמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העוה"ב [העולם הבא] לפי שחיי עולם הבא אינן אלא זיו ממנו ית' כו'.

de toute vie, béni soit-Il. Et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Une heure de techouva et de bonnes actions en ce monde vaut mieux que toute la vie du Monde futur», car la vie du Monde futur n'est rien d'autre qu'un rayonnement émanant de Lui, béni soit-Il, etc.

מה שאין כן תשובה ומעשים טובים שענין תשובה הוא להשיב את הנפש ולדבקה בו יתברך מקורא ושרשא דכולא.

Il n'en va pas ainsi de la techouva et des bonnes actions, car la techouva consiste à ramener l'âme et à la faire s'attacher à Lui, béni soit-Il, la Source et la Racine de tout.

וזהו ג"כ מ"ש בשמחה ובטוב לבב מרוב כל דהיינו יותר מעולם הבא שנק' יום שכולו ארוך כו' (ועמ"ש בפ' וארא ע"פ לכן אמור לבנ"י [לבני ישראל] וע"פ ובכואה לפני המלך במגלת אסתר):

C'est également le sens de ce qui est écrit: «dans la joie et la bonté du cœur, plus que l'abondance de tout»; c'est-à-dire, davantage que le Monde futur, appelé «le jour qui est entièrement long», etc. (Voyez ce qui est écrit dans la paracha de Vaéra, à propos du verset «C'est pourquoi dis aux enfants d'Israël», ainsi qu'à propos du verset «Lorsqu'elle se présenta devant le roi», dans la Meguilat Esther.)

10 ב ואותו תיראו. הוא בחינת שוב כי תלכו הוא בחי' רצוא הלך ונסוע ממדרגה למדרגה באהבה כו'

2. « Et Lui, vous le craindrez » : c'est le niveau du « retour » (chov). Car « vous marcherez » est le niveau de la « course » (ratso) : avancer et cheminer de niveau en niveau, dans l'amour, etc. ;

והשוב הוא להיות תיראו יראה בושת היא יראה פנימית מפני גדולת א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו דלית מחשבה תפיסא ב"י [ביה] וכל נהוראין מתחשכאן קמיה כו'.

et le retour consiste en « vous craindrez » : la crainte de la honte, qui est une crainte intérieure devant la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même et dans toute Sa gloire, Lui qu'aucune pensée ne peut saisir et devant Qui toutes les lumières s'obscurcissent, etc.

כי אית יראה ואית יראה חיצונית היא מפני התפשטות גדולת מלכותו ית' כמורא בשר ודם מפני התפשטות גדולת מלכותו על ריבוי עם ומדינות מלכותו כו'.

Car il y a crainte et il y a crainte. La crainte extérieure se rapporte à la manifestation de la grandeur de Sa souveraineté, béni soit-Il, comme la crainte qu'inspire un roi de chair et de sang, en raison de la manifestation de la grandeur de sa souveraineté sur une multitude de peuples et sur les provinces de son royaume, etc.

11 וכך כתיב אלף אלפין ישמשוניה כו'. וע"ד זה תקנו ברכת יוצר אור ששם נאמרה ונשנית יראה זו יוצר משרתים ואשר משרתיו כולם עומדים כו'

Ainsi est-il écrit : « Des milliers de milliers Le servent », etc. C'est dans cet esprit qu'ils ont institué la bénédiction de Yotser Or, où cette crainte est énoncée et répétée : « Qui forme des êtres au service, et dont les serviteurs se tiennent tous debout », etc.,

ומשמיעים ביראה כו' כולם כאחד עונים באימה ואומרים ביראה כו' והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול כו'

« et proclament avec crainte », etc. ; « tous ensemble répondent avec effroi et disent avec crainte », etc. ; « et les Ofanim et les saintes 'Hayout, dans un grand fracas », etc. ;

שמזה מקבלים ישראל ג"כ בחי' יראה זו. כמשל הרואה שרים משתחוים לפני המלך כו' וכמ"ש במ"א. car c'est de là qu'Israël reçoit lui aussi ce niveau de crainte, comme dans l'analogie de celui qui voit des ministres s'incliner devant le roi, etc., ainsi qu'il est expliqué ailleurs.

12 והנה יראה זו קודמת לאהבה שע"י שמקבלים יראה זו נמשכה מדרגת האהבה האמורה באהבת עולם אהבתנו כו'

Or, cette crainte précède l'amour : car, par le fait que l'on reçoit cette crainte, le niveau d'amour évoqué dans « D'un amour éternel Tu nous as aimés », etc., se déploie,

ויחד לבכנו לאהבה כו' הבוחר בעמו ישראל באהבה עד שבק"ש [שבקריאת שמע] נמשכה מדת האהבה העליונה לקיים ואהבת את ה' אלהיך כו'

«et unis notre cœur pour qu'il aime», etc., «Toi qui choisis Ton peuple Israël avec amour», jusqu'à ce que, dans le Chema, l'attribut supérieur d'amour se déploie, afin d'accomplir «Tu aimeras Ha-vaya, ton D.ieu», etc.

ועל בחינת יראה ואהבה זו נאמר אכלתי יערי עם דבשי יער הוא שבו כל עץ ועצי שטים עומדים הם המלאכים שרפים עומדים.

De ce niveau de crainte et d'amour, il est dit : «J'ai mangé ma forêt avec mon miel.» Une forêt est un lieu où se trouve tout arbre, et les «bois d'acacia, dressés» désignent les anges : «les Séraphins se tenaient debout.»

13 וזהו בברכת יוצר אור ששם נאמר ענין המלאכים שעומדים ומשמיעים ביראה והאופנים ברעש גדול כו'.

C'est cela qui apparaît dans la bénédiction de Yotser Or, où il est question des anges, qui se tiennent debout et proclament avec crainte, et des Ofanim, « dans un grand fracas », etc.

ודבשי היינו מתיקות ותענוג היא האהבה בתענוגים שנמשכה בק"ש [בקריאת שמע] ואהבת בכל לבבך שגם תוכיות הלב שהיא בעולם והסתר האהבה המסותרת יהיה גם תוכו רצוף אהבה בהתגלות.

Et « mon miel » désigne la douceur et le plaisir : c'est l'« amour empreint de délices » qui se révèle dans le Chema, dans « Tu aimeras... de tout ton cœur » ; même l'intériorité du cœur, où l'amour caché demeure voilé et dissimulé, aura elle aussi « son intérieur incrusté d'amour », de manière révélée.

ובכל נפשך כל כחות הנפש מחשבה במחשבה כו' ובכל מאדך בלי שיעור והפסק שהאהבה בתענוגים אין לה קץ וסוף שיש להתענג מרוב כל כנ"ל

« Et de toute ton âme » : avec toutes les facultés de l'âme, la pensée dans la pensée, etc. « Et de toute ta force » : sans mesure ni interruption, car l'amour empreint de délices n'a ni fin ni limite, puisqu'il faut trouver plaisir en plus que dans « l'abondance de tout », comme indiqué plus haut.

(ועמ"ש ע"פ אני ישנה כו' גבי פי' יונתי), ומבחינת אהבה זו יבא ויגיע למדרגת יראה פנימיות בחי' ביטול במציאות ממש והיינו בחי' השתחוואות שבתפלת שמונה עשרה

(Voyez ce qui est écrit sur le verset « Je dors », etc., au sujet de l'explication de « Ma colombe ».) De ce niveau d'amour, on parvient au niveau de la crainte intérieure, celui de l'annulation de son existence même, véritablement ; c'est là le niveau des prosternations dans la prière de la Chemoné Essré.

כי בחינת יוצר אור הוא מדרגת המלאכים ויראתם והשתחוואתם הוא בבחינת חיצוניות. משא"כ תפלת שמונה עשרה היא בחי' ביטול והשתחוואות הנשמות שהם בבחי' פנימיות.

Car le niveau de Yotser Or est celui des anges, et leur crainte et leur prosternation relèvent de la dimension extérieure ('hitsoniyout), tandis que la prière de la Chemoné Essré est le niveau de l'annulation de soi (bitoul) et des prosternations des âmes, qui relèvent de la dimension intérieure (pnimiyout).

דהיינו להיות בבחי' בטול במציאות ממש מפני אור א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו דלית מחשבה כו'

C'est-à-dire se trouver dans un état d'annulation de son existence même, véritablement, devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même et dans Sa gloire, Lui que nulle pensée [ne peut saisir], etc. :

בחי' סובב כל עלמין [ועמ"ש מענין ביטול במציאות שבשמונה עשרה ע"פ יהודה אתה כו' וע"פ השמים כסאי כו' איזה בית אשר תבנו לי כו']

le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). [Voyez ce qui est écrit au sujet de l'annulation de l'existence dans la Chemoné Essré, à propos du verset « Juda, toi... », etc., et du verset « Les cieux sont Mon trône... », « Quelle maison pourriez-vous Me bâtir ? », etc.

והקדוש בשמים ובארץ שאין לפניו ית' בחי' שמים ולא בחינת ארץ שמעלה ומטה שוין אצלו ואין תופס מקום לפניו ית' גשמיות כמו רוחניות ממש

et « le Saint dans les cieux et sur la terre » : car devant Lui, béni soit-Il, il n'existe ni niveau de ciel ni niveau de terre ; le haut et le bas sont égaux pour Lui, et la matérialité n'occupe aucune place devant Lui, béni soit-Il, pas plus que la spiritualité [n'en occupe].

ולכן יכול להיות נמשך בחינת ביטול זה גם בגשמיות כי הכל רק בבחינת באורך נראה אור באורך גן ע
דן העליון ונראה אור גן עדן התחתון וכולם אינם רק אור וזיו כו' כנ"ל:

C'est pourquoi ce niveau de bitoul peut aussi se prolonger jusque dans la matérialité, car tout n'est qu'au niveau de « Dans Ta lumière, nous voyons la lumière »: « Dans Ta lumière » désigne le Gan Eden supérieur, et « nous voyons la lumière », le Gan Eden inférieur; tous ne sont que lumière et rayonnement, etc., comme mentionné plus haut.)

14 ג ואת מצותיו תשמרו. הנה כמצות כתיב אשר אנכי מצוך היום על לבבך. פי' כדי להמשיך לבבך אליו
ית' כמים הפנים כו'

3. « Et vous garderez Ses commandements. » Or, au sujet des mitsvot, il est écrit: « que Je te commande aujourd'hui, sur ton cœur »; c'est-à-dire afin d'attirer ton cœur vers Lui, béni soit-Il, « comme l'eau reflète le visage », etc.

שעל ידי המצות שהם רצונו ית' אשר קדשנו במצותיו שנמשכות למטה על נפש האדם יתעורר רצון
הנפש ג"כ אליו ית' כמים הפנים.

Car, par les mitsvot, qui sont Sa volonté, béni soit-Il, « Qui nous a sanctifiés par Ses commandements », et qui sont attirées en bas, sur l'âme de l'homme, la volonté de l'âme sera elle aussi éveillée vers Lui, béni soit-Il, « comme l'eau reflète le visage ».

וזהו עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו. פי' שיומשך רצונו ית' שהן המצות למטה כדי
שיומשך רצון הנפש אליו ית'.

C'est le sens de: « Fais Sa volonté comme ta volonté, afin qu'Il fasse ta volonté comme Sa volonté »: que Sa volonté, béni soit-Il, c'est-à-dire les mitsvot, soit attirée en bas, afin que la volonté de l'âme soit attirée vers Lui, béni soit-Il.

וזהו ענין נר מצוה דהיינו שמן המצוה נמשך נר והארה בנפש היא הארת הרצון והאהבה שכלב

C'est là le sens de « une mitsva est une lampe »: de la mitsva sont attirées dans l'âme une lampe et une illumination, à savoir l'illumination de la volonté et de l'amour dans le cœur.

(ועמ"ש מזה ע"פ והיה לכם לציצית איך שהמצות הן הן שממשיכות בחי' חכמה עילאה בחינת ביטול לכללות נשמות ישראל כו' ונר בגימט' [בגימטריא] רי"ן [רבינו נסים] כי בחי' רמ"ח מ"ע [מצות עשה] הן נמשכות ע"י ב' בחי' ימין ושמאל כו' ע"ש, וכמ"ש בזהר תרומה)

(Voyez ce qui est écrit à ce sujet sur le verset «Et cela sera pour vous un tsitsit»: comment les mitsvot elles-mêmes attirent le niveau de la 'Hokhma supérieure, le niveau du bitoul, vers l'expression générale et collective des âmes d'Israël, etc.; et נר, «lampe», a pour valeur numérique 250, car les 248 commandements positifs sont attirés par deux niveaux, la droite et la gauche, etc.; voyez là-bas. Comme il est écrit dans le Zohar, Terouma.)

(דקס"ו ע"ב) ע"פ כי נר מצוה כו'. ועיין ברבות קדושים פכ"ה אחרי כו' תלכו וכי אפשר לב"ו [לבשר ודם] כו'

(166b), sur le verset «Car une mitsva est une lampe», etc. Voyez aussi le Midrach Rabba sur Kedochim, chapitre 25: «Après [Havaya, votre D.ieu] vous marcherez»: est-il donc possible à un être de chair et de sang, etc.,

ובו תדבקון כו' עד אלא למטע תחלה כו' ע"ש והיינו להמשיך בהארץ מבחי' עץ החיים

«et à Lui vous vous attacherez», etc., jusqu'à «mais en commençant par planter», etc.; voyez là-bas. C'est-à-dire attirer dans le pays le niveau de l'Arbre de Vie.

(ועיין בזהר בפ' ויחי דרכ"ו ע"ב גבי בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן קדושים דפ"ז סע"א [סוף עמוד א]. בלק דף ר"ב. פנחס רנ"ג א'. ועיין ברבות נשא פ"י [פרק י' / פרשה י'] רל"ו ג' ובשה"ש [ובשיר השירים] בפסוק שוקיו עמודי.)

(Voyez le Zohar, dans la paracha Vayé'hi, 226b, au sujet de «À Pessa'h, pour les céréales; à Atseret, pour les fruits de l'arbre»; Kedochim, 87a, fin de la colonne; Balak, page 202; Pin'has, 253a. Voyez aussi le Midrach Rabba sur Nasso, section 10, [page] 236, [colonne] 3, et sur le Cantique des Cantiques, au verset «Ses jambes sont des colonnes.»)

אך הנה המצות צריכות שמירה דהיינו הנר שנמשך מהן וכענין לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל כו', ואמרז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] עבירה מכבה מצוה דהיינו שמכבה את הנר ונשקע אש האהבה,

Cependant, les mitsvot ont besoin d'être préservées, c'est-à-dire la lampe qui en est tirée, comme dans le cas de «pas comme Avraham, de qui est sorti Yichmaël», etc. Et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Une transgression éteint une mitsva»: autrement dit, elle éteint la lampe et le feu de l'amour s'affaiblit;

אבל אינו מכבה גוף המצוה עצמה ח"ו [חס ושלום] לומר כי לא תזכרנה לו המצות בחשבון ח"ו [חס ושלום]

mais elle n'éteint pas le corps même de la mitsva, à D.ieu ne plaise, au point de dire que les mitsvot ne seront pas prises en compte pour lui dans le décompte, à D.ieu ne plaise ;

שהרי מי שיש בידו מחצה זכיות ומחצה עונות הרי זה מנוחלי עוה"ב [עולם הבא] אלא שנפרעין ממנו על עונותיו ואינו מאבד זכיותיו ח"ו [חס ושלום]

car celui qui a en sa possession une moitié de mérites et une moitié de fautes fait partie de ceux qui héritent du Monde futur ; seulement, il est puni pour ses fautes, mais ne perd pas ses mérites, à D.ieu ne plaise.

אלא הכוונה שמכבה את הנר וההארה שנמשך מהמצוה בנפש וע"ז נאמר ואת מצותיו תשמרו שלא יבא לידי איבוד ח"ו [חס ושלום] והיינו ע"י ובקולו תשמעו הוא קול התורה כי עבירה מכבה מצוה ואינה מכבה תורה.

L'intention est plutôt qu'elle éteint la lampe et la lumière que la mitsva fait pénétrer dans l'âme. C'est à ce propos qu'il est dit : « Et vous garderez Ses commandements », afin qu'elle ne vienne pas à être perdue, à D.ieu ne plaise ; cela se réalise par « et vous écouterez Sa voix », qui est la voix de la Torah ; car une transgression éteint une mitsva, mais n'éteint pas la Torah.

15 והטעם שעם היות שהמצוה היא הארת רצון העליון ב"ה עכ"פ [על כל פנים] הרי ירדה למטה בנפש ונגבלה בבחי' כלי

La raison en est que, bien que la mitsva soit une illumination de la Volonté suprême, béni soit-Il, elle est néanmoins descendue dans l'âme et s'est limitée sous la forme d'un réceptacle ;

והרי יש בחי' זה לעומת זה שכשם שע"י המצוה הוא מקיים הרצון כך הנה בעבירה הוא עובר הרצון ולכן עבירה מכבה הארת המצוה.

et il existe le niveau de « l'un en regard de l'autre » : de même que, par la mitsva, on accomplit la Volonté, par une transgression, on transgresse la Volonté. C'est pourquoi une transgression éteint l'illumination de la mitsva.

אבל התורה היא אלפים שנה כו' אורייתא מחכמה נפקת כו' היא המאירה את הנר מצוה וכמ"ש כי נר מצוה ותורה אור שהתורה הוא האור להנר של מצוה

Mais la Torah est « deux mille ans », etc. ; « la Torah émane de 'Hokhma », etc. ; c'est elle qui éclaire la lampe de la mitsva, comme il est écrit : « Car une mitsva est une lampe et la Torah est lumière » : la Torah est la lumière de la lampe de la mitsva.

(ועיין בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ר"פ בהעלותך פ"י משום דהתורה היא עץ החיים שהוא בחי' יסוד אבא כו' ואין כח בקליפה לשלוט שם, משא"כ במצוה שהיא בחי' מלכות ששם עה"ד [עץ הדעת] טו"ר [טוב ורע] ויש שם אחיזה לחיצונים, והיינו שהמצוה נק' נר

(Voir le Ramaz, au début de la paracha Beha'alotekha, qui explique [que c'est] parce que la Torah est l'Arbre de Vie, qui est le niveau de Yessod d'Abba, etc., et que la kelipa n'a pas le pouvoir d'y dominer ; tandis que la mitsva est le niveau de Mal'hout, où se trouve l'Arbre de la connaissance du bien et du mal, et où les forces extérieures ont prise. C'est-à-dire que la mitsva est appelée une lampe

שהיא המשכת ח"ע [חכמה עילאה] ע"י רמ"ח אברים, אבל התורה אור היינו המשכת ח"ע [חכמה עילאה] ממש כמו שהיא למעלה מהתלבשות באברים כו' וזהו ענין הנז' [הנזכר] כאן שהתורה היא אלפים שנה כו' אאלפך חכמה אאלפך בינה בחינת עץ החיים כנ"ל.

car elle est l'émanation de la 'Hokhma supérieure par l'intermédiaire des 248 membres ; mais « la Torah est lumière », c'est-à-dire l'émanation de la 'Hokhma supérieure elle-même, telle qu'elle est au-dessus de son revêtement dans les membres, etc. Tel est le sens de ce qui est mentionné ici, que la Torah est « deux mille ans », etc. : « Je t'enseignerai la 'Hokhma, je t'enseignerai la Bina », le niveau de l'Arbre de Vie, comme indiqué plus haut.

ויוכן זה עוד ממ"ש ע"פ והיה מספר בני [בני ישראל] בענין פקדת הארץ ותשוקה דקאי על המצות שעייז נעשה הנפש שוקקה כמים הפנים כו'

Cela se comprendra encore à partir de ce qui est écrit au sujet du verset « Et le nombre des enfants d'Israël sera », à propos de « Tu as visité la terre et tu l'as fait aspirer », qui se rapporte aux mitsvot, par lesquelles l'âme devient aspirante, « comme l'eau reflète le visage », etc. ;

אך התורה היא בחי' עד יערה עלינו רוח ממרום שלמעלה מבחי' מים שהן המצות כו' ע"ש ועיין ברע"מ [ברע"א מהימנא] פ' צו (דכ"ח ע"ב) מענין ואין עבירה מכבה תורה ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם.

mais la Torah est le niveau de « jusqu'à ce qu'un esprit soit déversé sur nous d'en haut », qui est au-dessus du niveau de l'eau, laquelle correspond aux mitsvot, etc. Voir là-bas. Voir aussi le Raaya Mehemna, paracha Tsav (28b), au sujet de « et une transgression n'éteint pas la Torah », ainsi que le Ramaz à cet endroit.

כי מקור התורה ושרשה היא הגבה למעלה מקורא ושרשא דכולא מבחי' י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] הנמשכות בחדש אלול

Car la source et la racine de la Torah sont extrêmement élevées, au-dessus de tout, à la Source et à la Racine de tout, du niveau des Treize Attributs de miséricorde qui se répandent au mois d'Eloul,

כי אז הוא זמן ועת רצון למעלה, ובכל השנה ממשיכים י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] על ידי התורה
car alors est un temps et un moment de faveur En-Haut ; et tout au long de l'année, les Treize Attributs de miséricorde sont attirés par l'intermédiaire de la Torah.

כי מקור התורה תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרכנן בגימט' [בגימטריא] תרי"ך הם תרי"ך עמודי אור מקורות הרחמים והסליחות ושם נושא עון ופשע

Car la source de la Torah — les 613 commandements de la Torah et les 7 commandements des rabbins, dont la valeur numérique est 620 — constitue les 620 piliers de lumière, sources de miséricorde et de pardon ; et c'est là qu'Il « porte la faute et la transgression ».

ולכן אין עבירה מכבה תורה לפי שנמשך מבחי' נושא עון כו' (וזהו הרועה בשושנים שהם י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] ואמרו בזהר שמות דף עשרים ע"ב באותן ששונין בתורה כו').

C'est pourquoi une transgression n'éteint pas la Torah, puisqu'elle est attirée du niveau de « Celui qui porte la faute », etc. (Et c'est là « Celui qui fait paître parmi les roses », lesquelles sont les Treize Attributs de miséricorde ; et ils ont dit dans le Zohar, Chemot, page 20b, [que cela désigne] ceux qui étudient la Torah, etc.).

ויוכן זה ממ"ש במ"א ע"פ ואתחנן שהתורה הוא המשכת אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] מבחינה שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם וזהו ענין ואתחנן מתנת חנם חנם בלא מצות וגם ואתחנן בחינת חנון ורחום הוי' שזהו בחי' י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] כו' ע"ש.

Cela se comprendra à partir de ce qui est écrit ailleurs au sujet du verset « Et j'ai supplié » : la Torah est l'attraction d'un éveil d'en haut depuis un niveau qu'aucun éveil d'en bas ne peut atteindre. Tel est le sens de « Et j'ai supplié » : une grâce gratuite, accordée gratuitement, sans mitsvot ; et « Et j'ai supplié » désigne aussi le niveau de « Havaya est gracieux et miséricordieux », qui est celui des Treize Attributs de miséricorde, etc. Voir là-bas.

הרי מכ"ז [מכל זה] מבואר איך שייך המשכת י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] ע"י התורה ועמ"ש עוד מענין תורה ומצות בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע גבי שבועות).

Tout cela montre clairement comment l'attraction des Treize Attributs de miséricorde par l'intermédiaire de la Torah s'applique. Voir également ce qui est écrit au sujet de la Torah et des mitsvot dans le discours commençant par « Lorsque les enfants d'Israël ont fait précéder “Nous ferons” à “Nous écouterons” », pour Chavouot.)

וזהו ובקולו תשמעו כי כל קול הוא ענין המשכה מלמעלה למטה כך התורה הנה נמשכה מלמעלה ממקום גבוה מאד ע"י תנאים ואמוראים מארי

Et c'est là « et vous écouterez Sa voix » : car toute voix est une attraction d'En-Haut vers le bas ; ainsi, la Torah fut attirée d'En-Haut, depuis un lieu très élevé, par l'intermédiaire des Tannaïm et des Amoraïm, les maîtres

מתניתין וגמרא והלכה זו שנאמרה מפי בית שמאי ובית הלל היא דבר ה' עצמו וכמ"ש ודברי אשר שמתי בפ"ך דברי ממש וזהו ובקולו ממש תשמעו

de la Michna et de la Guemara. Et cette halakha, énoncée par la bouche de Beit Chammaï et de Beit Hillel, est la parole même de D.ieu, comme il est écrit : « Et Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche » — ce sont littéralement Mes paroles. Tel est le sens de « et vous écouterez Sa voix » : littéralement, vous écouterez ;

כי כל היושב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו רק אתם תשמעו כענין שמע השמע לאזנך מה שאתה מוציא מפיו, פ"י שאתה הוא בחי' תורה שבעל פה שהיא היא הדבר ה' המדברת בפיו.

car quiconque s'assied pour étudier, le Saint béni soit-Il s'assied et étudie en face de lui ; seulement, vous, vous écouterez, comme dans « "Écoute" : que tes oreilles entendent ce que tu fais sortir de ta bouche » : c'est-à-dire que le « vous » désigne le niveau de la Torah orale, qui est elle-même la parole de D.ieu s'exprimant dans ta bouche.

16 ואותו תעבדו פ"י תעבדו להיות בחי' עבד וכמ"ש עבדו את ה' בשמחה כי צריך להיות בבי' בחינות בחי' בן ובחי' עבד. בחי' בן הוא האהבה ושמחת הנפש להיות תלכו ממדרגה למדרגה.

« Et Lui, vous Le servirez » : « vous Le servirez » signifie que vous serez au niveau d'un serviteur, comme il est écrit : « Servez Havaya dans la joie. » Car il faut être dans deux états : au niveau d'un fils et au niveau d'un serviteur. Le niveau du fils est l'amour et la joie de l'âme, qui la font « marcher » d'un degré à l'autre.

17 ובחי' עבד הוא לעבד כמו העבד שהוא עובד את אדונו שאין כונתו רק לעבד את אדונו למלאות רצונו הגם שלא יהיה לו שום טעם והשגה בעבודתו

Et le niveau du serviteur consiste à servir comme un serviteur qui sert son maître, dont l'unique intention est de servir son maître et d'accomplir sa volonté, même s'il n'a aucune raison ni aucune compréhension de son service,

וגם אינו יודע טיב העבודה ומהותה שיהיה לו חפץ ותשוקה מצד העבודה עצמה אעפ"כ [אף על פי כן] הרי הוא עובד בלב שלם מחמת שמקבל

et qui ne connaît pas non plus la qualité ni la nature du travail, de sorte qu'il pourrait désirer et aspirer au travail lui-même ; malgré cela, il sert de tout son cœur, parce qu'il accepte

עליו עול רבו לעבדו בכל כחו, כך צריך אדם לקבל עליו עול מלכות שמים ולקיים מצותיו ית' מחמת כי כן צוה לו המלך כו', הגם

sur lui le joug de son maître, afin de le servir de toutes ses forces. Ainsi, l'homme doit accepter sur lui le joug du Royaume des Cieux et accomplir Ses mitsvot, béni soit-Il, parce que le Roi le lui a ainsi ordonné, etc. Même si

כי מצות צריכות כוונה וכוונתה היא השמחה באהב ת ה' כמים הפנים מפני שבה ועל ידה נמשך רצון העליון אשר קדשנו במצותיו, מ"מ צריך להיות ג"כ בחי עבודה

les mitsvot requièrent une intention, et que cette intention est la joie de l'amour de D.ieu, « comme l'eau reflète le visage », car c'est en elle et par son intermédiaire que la Volonté suprême se déploie, « qui nous a sanctifiés par Ses commandements », il doit néanmoins y avoir aussi le niveau du service ;

כי הגם שעבודה זו היא מדרגה התחתונה שכנפש נגד השמחה באהבת ה' מ"מ הרי יש בה מעלה אחרת מצד ההכנעה והביטול כו'

car, bien que ce service soit le niveau le plus bas de l'âme par rapport à la joie de l'amour de D.ieu, il possède néanmoins un autre avantage, en vertu de la soumission et du bitoul, etc.,

וכמ"ש במ"א, שזהו שהוכיח שמואל את שאול הלא שמוע מזבח טוב וגו' (ועמ"ש עוד מענין מעלת בחינת עבודה זו דבחינת עבד כפ' שלח ע"פ ועתה יגדל נא כו').

comme cela est expliqué ailleurs. C'est ainsi que Chmouel réprimanda Chaoul : « L'obéissance ne vaut-elle pas mieux que le sacrifice ? », etc. (Voyez aussi ce qui est écrit sur l'avantage de ce niveau de service, celui du serviteur, dans la paracha de Chela'h, sur le verset : « Et maintenant, je t'en prie, qu'il soit grand », etc.)

וגם הנה עי"ז ובו תדבקון לי [לשון] רבים כי יש כנפש ג' בחי נפש רוח ונשמה שהם מחשבה דבור ומעשה.

De plus, c'est par cela que l'on parvient à « vous vous attacherez à Lui », au pluriel, car l'âme comporte trois niveaux, néfesh, roua'h et nechama, qui correspondent à la pensée, à la parole et à l'action.

ומעשה הוא בחי עבד בחי עשיה וצריך האדם לאכללא דבור בדבור ומחשבה במחשבה כו' והנה התקשרות המחשבה היא בדביקות הנפש ושמחתה באלהים חיים,

L'action est le niveau du serviteur, le niveau de l'Assiya. L'homme doit « inclure la parole dans la parole et la pensée dans la pensée », etc. Or, le lien de la pensée s'établit par l'attachement de l'âme et sa joie en D.ieu vivant ;

אך המעשה שהיא מדרגה אחרונה וצריכה ג"כ לעלות ולהתקשר בה' אין התקשרותה אלא ע"י בחי' עבד שהוא בחינת עשי' [עשיה],

Mais l'action, qui est le dernier niveau et doit elle aussi s'élever et se lier à D.ieu, ne se lie que par le niveau du serviteur, qui est le niveau de l'Assiya.

וגם למי שאין יד שכלו ותבונתו מגעת להוליד מהם אהבה עזה בבחינת תלכו תהיה זאת עבודתו עבודה תמה לעבוד עבודת עבד.

Et pour celui dont l'intellect et la compréhension ne peuvent aller jusqu'à faire naître en lui un amour puissant, au niveau de «vous marcherez», que son service soit celui-ci : un service parfait, servir comme un serviteur.

18 ועי"ז ובו תדבקון כתיב בתוספת נוי"ן כי הנוי"ן פשוטה יש לה רגל ארוכה ומשוכה למטה לרמז שתתפשט ותומשך הארת והמשכת גילוי אלהותו ית'

Et c'est ainsi qu'il est écrit : «et vous vous attacherez à Lui» (tidbakoun), avec un noun supplémentaire ; car le noun final possède une longue hampe qui se prolonge vers le bas, pour indiquer que l'illumination et le dévoilement de Sa divinité, béni soit-Il, se répandront et seront attirés vers le bas.

למטה מטה עד שאפי' [שאפילו] בחי' עשיה יהיה כולו קדש לה' שאז לא יהיה יניקה לסט"א [לסטרא אחרא] וחיצונים כלל וכמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וגו'

toujours plus bas, jusqu'à ce que même le niveau d'Assiya (Action) soit entièrement saint pour D.ieu ; alors la sitra a'hra (l'autre côté) et les forces extérieures n'auront absolument aucune prise pour se nourrir, comme il est écrit : «Et J'ôterai de la terre l'esprit d'impureté», etc.,

זכריה ס"י י"ג ועמ"ש מענין נוי"ן פשוטה ע"פ נשא את ראש בני גרשון כו' וע' בזהר בשלח דף מ"ט ע"א מענין ובו תדבקון:

Zacharie, chapitre 13. Voir ce qui est écrit au sujet du noun final sur le verset : «Fais le compte des fils de Guerchon», etc. ; voir également le Zohar, Bechala'h, page 49a, au sujet de «et vous vous attacherez à Lui».

19 קיצור מד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו

Résumé du discours commençant par «Après Havaya, votre D.ieu, vous marcherez»

20 (א) ענין כי מנסה ה' שהנסיונות באין לאדם כדי שיתגבר עליהן כדי שעל ידי כן יבא למעלת ומדרגת לדעת.

(1) Le sens de «Car Havaya vous met à l'épreuve»: les épreuves surviennent à l'homme afin qu'il les surmonte et qu'ainsi il parvienne à l'éminence et au degré de «connaître».

אך אם אין בינה אין דעת שעל ידי התבוננות נעשה הרחבת הדעת והיינו להתבונן איך שהבריאה יש מאין שמקור ההתהוות מבחי' זיו והארה שהוא כאין ונק' שם.

Mais «s'il n'y a pas de compréhension, il n'y a pas de connaissance»: la contemplation produit un élargissement du Daat. Il s'agit de contempler comment la création est quelque chose à partir de rien: la source de l'apparition du monde est le niveau du rayonnement et de l'illumination, qui est comme rien et est appelé un «nom».

וזהו כי עמך מקור חיים. ונקרא אחרי הוי' בחי' אחוריים ומזה נמשך תלכו הלך ונסוע ממדרגה למדרגה וזהו בחי' רצוא שהוא הנמשך מבחי' אחרי ה':

Et c'est là le sens de «Car auprès de Toi est la source de la vie». Cela est appelé «après Havaya», le niveau du dos; et de là découle «vous marcherez», «avançant et cheminant» d'un niveau à l'autre. C'est le niveau de la «course» (ratso), qui découle du niveau de «après Havaya».

21 (ב) ואח"כ ואותו תיראו הוא בחי' שוב שזה נמשך מבחינת אותו ממש דהיינו מפני גדולת א"ס ב"ה בעצמו ועמ"ש בד"ה וידעת היום.

(2) Et ensuite, «et c'est Lui que vous craindrez»: c'est le niveau du «retour» (chov), qui est suscité par le niveau de «Lui» même, c'est-à-dire devant la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même. Voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et tu sauras en ce jour».

וזהו ענין שמו"ע [שמונה עשרה] ויש יראה חיצונית שהיא ביוצר אור כולם עומדים כו' ביראה ואח"כ בק"ש [בקריאת שמע] בחי' אהבה תלכו

Et c'est là le sens de la prière de la Amida. Il existe aussi une crainte extérieure, présente dans Yotser Or: «tous se tiennent debout», etc., «avec crainte»; puis, dans le Chema, vient le niveau de l'amour, «vous marcherez».

(ועמ"ש בד"ה נשא את ראש בני גרשון בענין בני מררי קרשים עומדים ואח"כ ונתתי לך מהלכים בין העומדים ואחר כך יראה עילאה) ואח"כ ואותו תיראו יראה פנימיות:

(Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par «Fais le dénombrement des fils de Guerchon», au sujet des fils de Merari, des poutres qui se tiennent debout, puis «Je te donnerai des lieux où marcher parmi ceux qui se tiennent debout», et ensuite de la crainte supérieure.) Et ensuite : «et c'est Lui que vous craindrez», la crainte intérieure.

22 (ג) ואת מצותיו שעל ידי המצות שהם רצונו ית' יתעורר רצון הנפש ג"כ וכמ"ש בד"ה

(3) « Et Ses commandements » : par les mitsvot, qui sont Sa volonté, béni soit-Il, la volonté de l'âme est elle aussi éveillée, comme cela est expliqué dans le discours qui commence par

כי תצא בענין לך אמר לבי בקשו פני והיינו על ידי את פניך ה' אבקש.

« Lorsque tu sortiras », à propos de « En ta faveur, mon cœur a dit : “Cherchez Ma face” » ; et cela se fait par « Ta face, Havaya, je chercherai ».

וזהו נר מצוה. ועמ"ש מזה ע"פ והיה לכם לציצית אך נר המצוה הנ"ל צריך שמירה מעבירה המכבה מצוה. והיינו ע"י ובקולו תשמעו היינו תורה.

Et c'est là « une mitsva est une lampe ». Voyez ce qui est écrit à ce sujet sur le verset « Et cela sera pour vous comme des tsitsit ». Mais la lampe de la mitsva mentionnée plus haut doit être préservée de la transgression, qui éteint une mitsva ; cela se fait par « et vous écouterez Sa voix », c'est-à-dire la Torah.

ותורה אור שמקור התורה מבחי' י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] ולכן יש יג"מ [י"ג מדות] שהתורה נדרשת בהן אלפיים שנה קדמה ועמ"ש בד"ה באתי לגני וגם נוצר חסד לאלפים הנ"ל:

Et « la Torah est lumière », car la source de la Torah se trouve au niveau des Treize Attributs de miséricorde ; c'est pourquoi il existe treize règles (midot) selon lesquelles la Torah est interprétée. Elle a précédé [le monde] de deux mille ans. Voyez ce qui est écrit dans le discours qui commence par « Je suis venu dans Mon jardin », ainsi que « Il conserve la bonté pour des milliers », mentionné plus haut.

23 (ד) ואותו תעבדו להיות בחיי עבד בלי טעם שעז"נ [שעל זה נאמר] הלא שמוע מזבח טוב. ועי"ז וכו' תדבקון

התקשרות מחודמ"ע [מחשבה דבור ומעשה] של האדם במחודמ"ע [במחשבה דבור ומעשה] של הקב"ה:

(4) « Et Lui, vous servirez » : être au niveau d'un serviteur, sans raison ; c'est à ce propos qu'il est dit : « L'obéissance ne vaut-elle pas mieux qu'un sacrifice ? » Et par là, « et à Lui vous vous attacherez » : le lien entre la pensée, la parole et l'action de l'homme et la pensée, la parole et l'action du Saint béni soit-Il.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/reeh/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak